

Anizotropija opažene daljine i multisenzorna integracija u peripersonalnom prostoru

Tijana Todić Jakšić

Katedra za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Prištini sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici

Naučna saznanja o postojanju razlika između opažene i fizičke realnosti u domenu multisenzorne percepcije opisana su kroz brojne fenomene. Jedan od takvih je fenomen anizotropije opažene daljine. U ranijim studijama je akcent bio na sagledavanju uticaja vizuelnih i proprioceptivnih informacija na izraženost ovog fenomena. Stoga smo kao glavni doprinos ove studije eksploraciji fenomena anizotropije opažene daljine videli u ispitivanju pre svega vestibularnih informacija.

Uključivanjem tri grupe ispitanika u studiju smo varirali (ne)dostupnost vestibularnih informacija (dostupne su - opšta populacija, dugo nisu dostupne – gluvi i nagluvi, trenutno nisu dostupne - opšta populacija stimulirana galvanskom vestibularnom stimulacijom).

Prvi dobijeni rezultati ispitivanja anizotropije opažene daljine kod ispitanika iz opšte populacije navode na zaključak da efekat anizotropije opažene daljine postoji i u peripersonalnom prostoru, kao što je to slučaj u ekstrapersonalnom prostoru. Naknadni eksperimenti sa gluvim i naglucima ispitanicima ukazuju da efekat anizotropije javlja samo na pravcima koji uključuju fizičku vertikalu ka zenitu i fizičku horizontalu što nam nedvosmisleno ukazuju na važnost vestibularnih informacija prilikom opažanja daljine objekta. Poslednjim eksperimentima smo imali nameru da ispitamo uticaj kratkotrajne deprivacije vestibularnih informacija galvanskom vestibularnom stimulacijom, na efekat anizotropije opažene daljine. Rezultati ukazuju da u gotovo svim eksperimentalnim situacijama efekat anizotropije opažene daljine ostaje očuvan.

Svi nabrojani nalazi su ukazali da je značaj vestibularnih informacija u koordinaciji sa vizuelnim i proprioceptivnim od velikog značaja za pojavu efekta anizotropije opažene daljine.